

ویژه کارکنان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی و روستا

ارزش گونه‌های جانوری- نهنگ گوژپشت

نهنگ‌های گوژپشت در سراسر آب‌های اقیانوسی جهان یافت می‌شوند. نهنگ‌های گوژپشت تا ۳۰ تن وزن دارند و طول آنان به ۲۵ متر می‌رسد و هر ساله ۲۵ هزار کیلومتر مهاجرت می‌کنند. از دیرباز نقش نهنگ‌ها در اکوسیستم اقیانوسی‌ها ناچیز تلقی می‌شده اما مطالعات جدید نشان می‌دهد که نقش آنها بیش از آنچه که تصور می‌شد، مفید می‌باشد. این نهنگ‌های غول پیکر با خوردن حجم بالایی از ماهی‌ها و آبزیان و دفع مدفوع در قسمت‌های مختلف اقیانوس نسبت به پخش ریزمغذی‌ها در اقیانوس اقدام می‌کنند. این پستانداران حتی پس از مرگ نیز به یک اکوسیستم کوچک تبدیل می‌شوند و جانداران کف اقیانوس وارد لاشه آنها شده و از آنها تغذیه می‌کنند. آنها مدفوع خود را در نزدیکی سطح آب دفع می‌کنند که این فرآیند اصطلاحاً "Whale pupping" گفته می‌شود که کمک شایانی به رشد پلانکتون‌ها می‌کند. این مسئله به صورت غیرمستقیم برای انسان نیز منافع دارد.

رشد پلانکتون‌ها سبب افزایش میزان رشد و نمو آبزیان در این ناحیه می‌شود.

حرکت نهنگ‌ها معمولاً آهسته و سرعت آنها در حدود ۸ تا ۱۰ کیلومتر در ساعت به شکل‌های مختلف مانند بازی و شنای نامنظم می‌باشد. جفت‌گیری بیشتر در زمستان صورت می‌گیرد. ماده‌ها هر دو سال یکبار و گاهی هر سه سال یکبار بچه می‌زایند. بچه‌ها به هنگام تولد ۴/۵ تا ۵ متر طول دارند و تا ۱۱ ماهگی از شیر مادر تغذیه می‌کنند. نهنگ گوژپشت در صورت مشاهده حمله نهنگ قاتل به یک پستاندار دیگر مانند فوک یا انسان، برای نجات جان آنها به کمکشان می‌آید.

از جمله عوامل تهدید کننده این جانداران می‌توان به شکار بی‌رویه، برخورد با شناورها، بلع زباله‌های پلاستیکی نظیر تور و طناب‌های ماهیگیری، طناب کشتی‌ها، پاکت‌های پلاستیک، صید ضمنی (آبزیانی که به طور اتفاقی در هنگام صید گونه‌های تجاری به دام می‌افتند)، بویژه در صید به روش تورهای گوشگیر (ماهیگیری با توری که به کمک شناورهایی که در طناب فوقانی و وزنه‌هایی که در طناب تحتانی خود دارد ماهی‌ها را در اثر ورود به داخل چشمه‌ها بدام می‌اندازد) و پرسی‌این (صید به روش تور احاطه ای کیسه ای)، صداهای ناشی از فعالیت‌های نظامی، آلودگی‌های شیمیایی و تغییرات آب و هوایی اشاره کرد که نسل آنها را به خطر انداخته است.

سازمان حفاظت محیط زیست

سازمان شیلات و دامپروری و شیلات

شنبه‌های آموزشی

۱۸ دی ماه ۱۴۰۰

۸ January ۲۰۲۲

۵ جمادی الثانی ۱۴۴۳

ویژه کارکنان شهرداری ها و دهیاری ها و شوراهای اسلامی و روستا

آموزه های مدیریت محیط زیست

شماره ۵۴

ارزش گونه های جانوری - نهنگ گوژپشت

آمار:

امروزه در حدود ۸۰ هزار نهنگ گوژپشت در آب های جهان وجود دارد. کاهش شمار نهنگ های غول پیکر ۶۶ و شاید هم ۹۰ درصد از ساختار و کارآیی اقیانوس ها را دچار تغییر کرده و در نزدیکی انقراض قرار داده بود ولی قوانین جدید باعث بهبود رشد تعداد آن ها شده است.

راهکار:

آموزش و فرهنگ سازی در خصوص حفاظت از این گونه ارزشمند در سطح ملی با همکاری نهادهای مرتبط.

پیام نهایی:

نهنگ های گوژ پشت در اکوسیستم دریایی نقش موثری داشته و به بخش ریزمغذی ها در اقیانوس اقدام می کنند.

◆ نهنگ گوژپشت در صورت مشاهده حمله نهنگ قاتل به یک پستاندار دیگر مانند فوک یا انسان، برای نجات جان آن ها به کمکشان می آید.

◆ کاهش شمار نهنگ های غول پیکر ۶۶ و شاید هم ۹۰ درصد از ساختار و کارآیی اقیانوس ها را دچار تغییر می کند.

تمامی گونه های پستانداران دریایی موجود در خلیج فارس و دریای عمان اعم از نهنگ ها و دلفین ها، به عنوان گونه های تحت حمایت و در معرض خطر انقراض جهانی معرفی شده اند.

۲

ssafta.imo.org.ir